

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

*Кафедра туризму географічного факультету
Кафедра європейських та регіональних студій
факультету міжнародних відносин
ЕКОЛОГО-ГЕОГРАФІЧНИЙ ФОНД*

Присвячуємо:

20-річчю кафедри туризму

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

Матеріали
XVII міжнародної наукової конференції

Львів
6-7 жовтня 2023 р.

Львів – 2023

УДК 338.48(4)

Географія, економіка і туризм: національний та міжнародний досвід / Матеріали XVII Міжнародної наукової конференції. – Львів, 2023. – 440 с.

Матеріали наукової конференції охоплюють особливості реалізації державної політики в галузі туризму, розробки туристичного продукту, економічного забезпечення туризму, просторового поширення туристичних ресурсів, специфіки підготовки фахівців для туристичної галузі, розвиток спеціалізованих видів туризму, історію туризму.

Авторами збірника є провідні вчені та молоді науковці України, Польщі, Литви, Австрії, Німеччини, Великобританії.

Редакційна колегія:

Мальська М.П., д-р екон. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Антонюк Н.В., д-р істор. наук, професор Львівського національного університету імені Івана Франка.

Stefanek H.: doctor, Prezydent i kanclerz uczelni Wyższej Szkoły Społeczno-Przyrodniczej im. W. Pola w Lublinie.

Шульц С.Л., д-р екон. наук, професор, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.Долішнього» НАНУ.

Мальський М. З., д. екон. н., професор, декан факультету міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка.

Біланюк В.І., к. геогр. н., доцент, декан географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка.

канд. геогр. н.: Каднічанський Д.А., Романів П.В., Безручко Л. С., Манько А. М.

канд. екон. н.: Мандюк Н.Л., Грицишин А. Т.

Рекомендовано до друку Вченою Радою географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 7 від 13.09.2023 р.)

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей. Точка зору редколегії не завжди збігається з позицією авторів.

© Львівський національний університет
імені Івана Франка, 2023
© Автори статей, 2023

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
IVAN FRANKO NATIONAL UNIVERSITY OF LVIV
Department of Tourism of the Geography Faculty
Department of European and Regional Studies
of the Faculty of International Relations
ECOLOGICAL AND GEOGRAPHICAL FUND

Dedicated:

to the 20th anniversary of the Department of Tourism

**GEOGRAPHY, ECONOMICS AND TOURISM:
NATIONAL AND INTERNATIONAL EXPERIENCE**

Proceedings of the XVII International Scientific Conference

Lviv
October 6-7, 2023

Lviv 2023

Geography, Economics and Tourism: national and international experience // The Proceedings of the XVI International Scientific Conference. – Lviv: Ivan Franko National University of Lviv Publishing Center, 2023. – 440 p.

Proceedings of the scientific conference deals with the peculiarities of the state policy in the sphere of tourism, tourism product development, economic aspects of tourism, spatial distribution of tourist resources, peculiarities of training specialists for the tourism industry, development of specialized types of tourism, history of tourism.

The authors of the digest are leading scientists and young researches from Ukraine, Poland, Lithuania, Austria, Germany, Great Britain.

Editorial Board:

Doctors of Sciences (Economics): M. Malska, Profesor, Ivan Franko National University of Lviv.

Doctor of Sciences (History): N. Antonuk, Profesor, Ivan Franko National University of Lviv.

Doctors: Henryk Stefanek, M.A., President and Founder, Vincent Pol University in Lublin

Doctors of Sciences (Economics): S. Shul'ts, Profesor, Institute of Regional Research named after M.I. Dolishniy.

Doctors of Sciences (Economics): M. Malskyy, Profesor, Dean of the Faculty of International Relations, Ivan Franko National University of Lviv.

Candidates of Sciences (Geography): V. Bilanyuk, Associate Professor, Dean of the Faculty of Geography, Ivan Franko National University of Lviv

Candidates of Sciences (Geography): D. Kadnichansky, P. Romaniv, L. Bezruchko, A. Manko.

Candidates of Sciences (Economics): N. Mandyuk, A. Hrytsyshyn.

Recommended for publication by the Scientific Board of the Geography Faculty of Ivan Franko National University of Lviv №7, 13.09.2023.

The authors of the published materials are responsible for the accuracy of the facts, quotations, proper names, statistical materials and other information.

The point of view of the editorial board does not always coincide with the authors' position.

ЗМІСТ

<i>Антоненко Катерина, Колотуха Олександр</i> АВТОБУСНІ ТУРИСТСЬКІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ СТАНУ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	15
<i>Біланюк Ольга, Куренчук Марина</i> ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ РІВНЕНЩИНИ	19
<i>Біланюк Ольга, Мужик Василина</i> СТРАТЕГІЇ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ВІЙНИ	22
<i>Біланюк Ольга, Мурський Назар</i> ОЦІНКА СТАНУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	24
<i>Біланюк Ольга, Хомко Роман</i> ПОЗИТИВНИЙ ІМІДЖ УКРАЇНИ НА МІЖНАРОДНОМУ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ В УМОВАХ ВІЙНИ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА СУЧАСНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ ПРОДУКТ	28
<i>Білоус Софія, Грицишин Анна, Безручко Любомир</i> СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ВІДНОВЛЕННЯ СФЕРА ПОСЛУГ У ПОВОЄННИЙ ЧАС	32
<i>Болкун Іванна, Койнова Ірина</i> МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО СОЛО-ТУРИЗМУ НА ПРИКЛАДІ СЕЛА ЗУБРИЦЯ	36
<i>Бордун Ореста, Головецька Вікторія</i> ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ В РОЗВИТКУ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ: ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ГОТЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	40
<i>Бордун Ореста, Децик Максим</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ У ПОВЕДІНЦІ СПОЖИВАЧІВ РЕСТОРАННОЇ ГАЛУЗІ ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНИ ...	43
<i>Бригілевич Галина</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	48
<i>Бучинська Альбертина, Дворжак Тетяна, Цільмак Оксана, Бурбан Катерина</i> ГЕОТУРИСТИЧНІ ЕКСКУРСІЇ ВІД МІНЕРАЛОГІЧНОГО МУЗЕЮ ІМЕНІ ЄВГЕНА ЛАЗАРЕНКА В РАМКАХ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТУ ENGIE	52

<i>Комаринська Зоряна</i>	
СОЦІАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК ЗАСІБ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ ТА АДАПТАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ	159
<i>Костащук Володимир</i>	
ВПЛИВ ІНТЕНСИВНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	162
<i>Костів Людмила, Шубер Павло</i>	
ПОГОДНО-КЛІМАТИЧНІ УМОВИ РЕКРЕАЦІЇ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО МАКРОСХИЛУ ЧОРНОГОРИ	166
<i>Котик Любов</i>	
ЗАЛУЧЕННЯ ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНИХ ОБ'ЄКТІВ КОЗИВСЬКОЇ ТГ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ТУРИСТИЧНУ СФЕРУ РЕГІОНУ	171
<i>Красько Анна, Гнатюк Вікторія, Шаварська Вікторія</i>	
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА ІНДУСТРІЯ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА ТУРИСТИЧНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ	179
<i>Красько Анна, Паулишин Богдан</i>	
БІОСОЦІАЛЬНІ ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ (МІЛІТАРНИЙ АСПЕКТ): СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	184
<i>Крупа Оксана, Боруцька Юлія</i>	
СТРАТЕГІЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО РОЗВИТКУ МІЛІТАРНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД	190
<i>Kudla Nazar, Okara Krzysztof</i>	
OD REKREACJI PO EDUKACJE – PRZYKŁAD INNOWACYJNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI TURYSTYCZNEJ NA OBSZARACH WIEJSKICH	194
<i>Лабінська Галина</i>	
РЕВІТАЛІЗАЦІЯ ЯК ЧИННИК ТУРИСТИЧНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ МІСТА (НА ПРИКЛАДІ ПОЛЬСЬКОГО МІСТА КАТОВИЦІ)	199
<i>Мальська Марта, Антонюк Наталія, Краєвська Оксана</i>	
ПОЛІТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ ТА ЗАГРОЗ	204
<i>Мальська Марта, Заболотна Оксана</i>	
МЕДИЧНИЙ ТУРИЗМ ЗАКАРПАТТЯ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО СПІВПРОБІТНИЦТВА	211
<i>Мальська Марта, Підвальна Наталія</i>	
ІНІЦІАТИВИ З ПРОСУВАННЯ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА МІЖНАРОДНИЙ ТУРИСТИЧНИЙ РИНОК	215

потрібними, а суспільство таким чином формувало у собі вдячність воїнам за кожен прожитий день.

Соціальний туризм як напрямок та окремі туристичні заходи соціального спрямування є потужним механізмом адаптації ВПО та реабілітації військових. Туризм (як внутрішній, так і зовнішній) за час Covid-19, а тепер ще й війни в Україні зазнає певних втрат. А соціальний туризм як окремий його вид дає можливість залучити до туристичних дестинацій ті групи населення, які потребують «перезавантаження». На сьогодні соціальний туризм доводить свою важливість як у контексті загального розвитку соціальної політики, так і ефективність у конкретних напрямках, що були проаналізовані.

Список використаних джерел:

1. *Задорожна К.* Соціальний туризм у системі туристичної галузі: концептуалізація та інтеграція / К. Задорожна // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. - 2016. - №2 (62). – С. 17-27
2. *Забазнова Н.* Гостинність без обмежень": у Львові готельєрів та рестораторів навчають основам безбар'єрності URL: <https://suspilne.media/565485-gostinnist-bez-obmezen-u-lvovi-goteleriv-ta-restoratoriv-navcaut-osnovam-bezbarernosti>
3. Львівська громада. Агломерація. URL: <https://www.facebook.com/Lviv.agglomeration>
4. Місто лікує. Знайомство зі Львовом. URL: <https://lviv.travel/ua/news/lviv-dlia-viyskovykh>

ВПЛИВ ІНТЕНСИВНОСТІ ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Володимир Костащук

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Чернівці, Україна

Військова агресія має істотний вплив на розвиток всіх сфер суспільного життя. Невиключенням стала агресія російської федерації проти України, що розпочалась із спеціальної військової операції із захоплення Автономної республіки Крим 20 лютого 2014 р. Згодом вона була продовжена у вигляді сепаратистках виступів на

сході та півдні України, що з квітня переросли у збройні сутички а згодом і в повноцінні військові дії – війну. З того часу і понині Україна зазнає різного ступеня інтенсивності агресивних дій з боку росії, які з 24 лютого 2022 р. переросли в повномасштабну війну.

Вплив військових дій на розвиток міжнародного туризму має як безпосередній так і опосередкований характер. До безпосереднього впливу на розвиток іноземного туризму можна віднести зокрема і формування іміджевих втрат на міжнародному ринку туристичних послуг, адже, на думку більшості іноземців у воюючій країні значно зростають загрози життю та здоров'ю туристів, знижується рівень сервісу, руйнується туристична інфраструктура тощо. Окрім того внаслідок агресії відбувається істотне переміщення населення з регіонів охоплених військовим протистоянням, що супроводжується істотним погіршенням їх психоемоційного стану та знижується рівень доходів. Тому зменшується і кількість потенційних закордонних туристів. Опосередкований вплив військових дій на розвиток міжнародного туризму розкривається в тому, що загострюється соціально-економічна ситуація в країні, а отже і знижуються доходи населення які воно може використати для туризму та рекреації та скорочується попит на закордонні туристичні послуги.

Вплив військового конфлікту на розвиток туристичного комплексу визначається інтенсивністю військових дій під якою варто розуміти кількість військових зіткнень, обсяги та види використовуваної військової техніки та боєприпасів. Найважливішим узагальнюючим показником який відображає інтенсивність військового конфлікту є рівень втрат (чисельність загиблих, поранених, полонених та пропавших безвісти військових). Власне ці жахливі показники варто аналізувати при дослідженні інтенсивності військового конфлікту на сході України та його впливу на розвиток міжнародного туризму.

Найвища інтенсивність військових дій за 2014-2019 рр. спостерігались з травня 2014 до лютого 2015 рр. Найбільших втрат Збройні сили України зазнали у 2014 р. коли, за даними «Книги пам'яті полеглих за Україну» загинуло 1757 українських воїнів. Найменша кількість загиблих була зареєстрована у березні місяці – 2 військових. Максимальна ж кількість спостерігалась у серпні місяці – 713 героїв, що віддали життя за Україну. Це становило 40,6% від

загальних втрат за рік. Основною причиною цих втрат були: не приховане вторгнення російських військ та організована ними «Іловайська трагедія». У 2015 р. кількість втрат в ЗСУ дещо зменшилась та становила 1181 загиблий герой. Найбільші втрати було зафіксовано на початку року коли завершувались бої за Донецький аеропорт. Максимальних втрат армія України зазнала у лютому місяці коли загинуло – 297 героїв, що становило 25,1 % річних втрат. Більшість із зазначених втрат було понесено в результаті битви за Дебальцівський плацдарм. Після невдалої спроби російських військ захопити Мар'їнку у червні 2015 р. інтенсивність військових дій на сході України почала істотно зменшуватись і вже в грудні 2015 року загинуло 36 Українських Героїв. З 2016 по 2019 рр. інтенсивність військових дій істотно знизилась, що відобразилось і на втратах України. (Рис. 1)

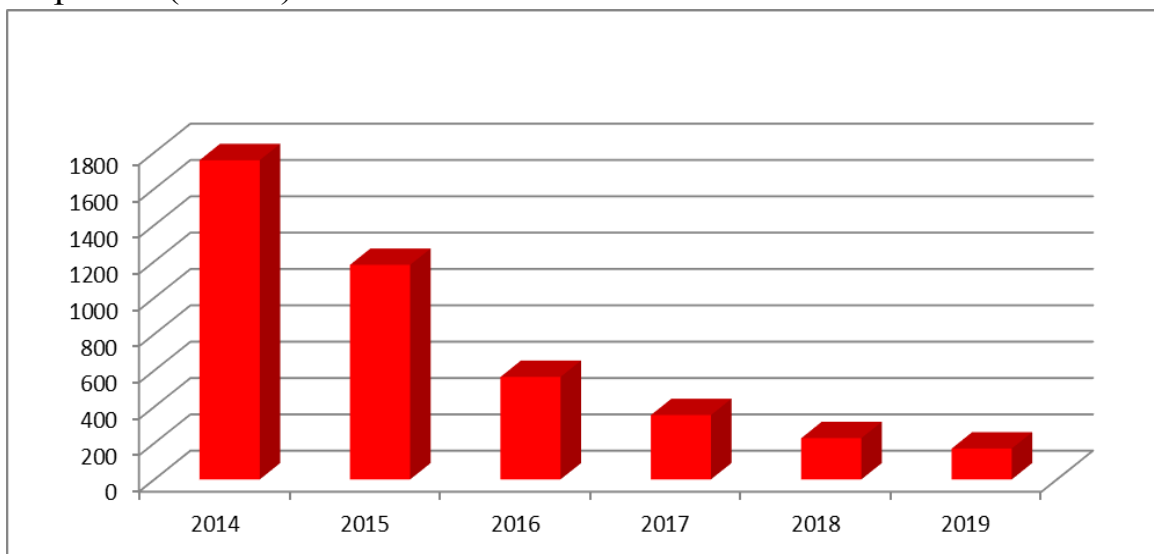

Рис. 1. Кількість загиблих захисників України за 2014-2019 рр. (Згідно «Книга пам'яті полеглих за Україну») [3]

Скорочення інтенсивності військових дій сприяло відродженню економіки України та прискореному розвитку туризму. Міжнародна туристична діяльність наразі є основним напрямком діяльності туристичних операторів та агентів. Частка міжнародних туристів в загальній їх чисельності зареєстрованих туристичними підприємствами в Україні протягом 2014-2019 рр. змінювалась від 83,3% у 2016 р. до 91,5% у 2019 р.

У 2014 р. на території України було зареєстровано 1914,9 тис. міжнародних туристів, що здійснювали туристичні подорожі скориставшись послугами українських туристичних операторів та

туристичних агентів. У 2015 р. їх чисельність скоротилась на 22,1% і склала 1512,9 тис. міжнародних туристичних подорожей. В наступні роки (2016-2019 рр.) чисельність міжнародних туристичних поїздок в Україні постійно зростала. (Рис.2)

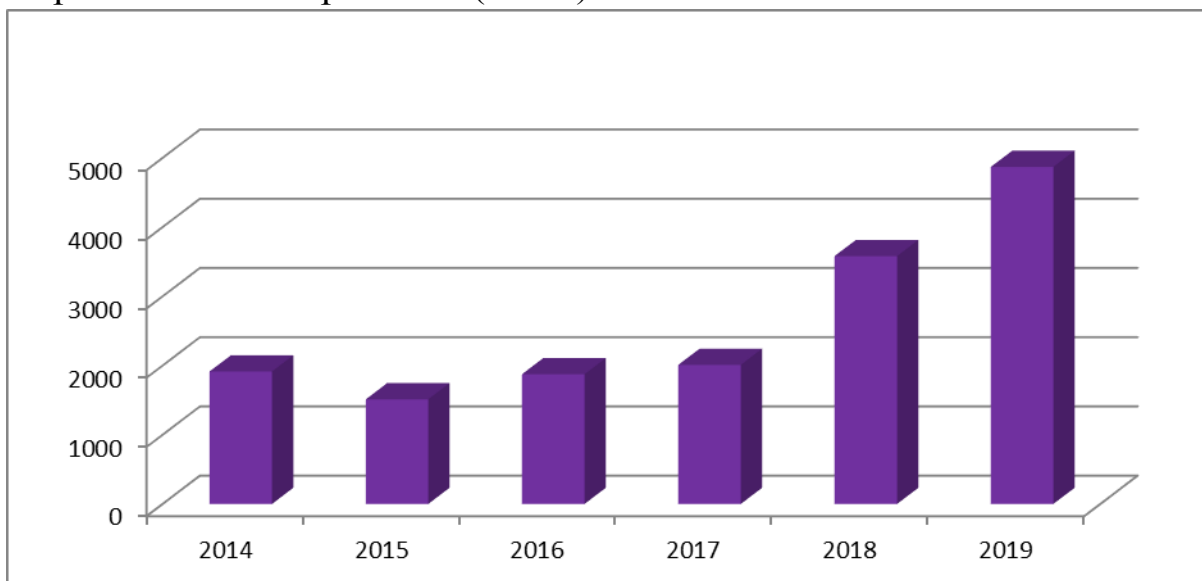

Рис. 2. Динаміка розвитку міжнародного туризму в Україні в умовах агресії росії за 2014-2019 рр. (тис. туристів)

Зокрема 2016 р. було зареєстровано 1875,1 тис. міжнародних туристів, що становить 97,9% від показників 2014 р., у 2017 їх чисельність зросла до 2010,6 тис. туристів, що перевищило показники 2014 р. на 5,0 %. У 2019 р. кількість міжнародних туристичних подорожей зросла до 4870,3 тис., перевищивши таким чином значення 2014 р. в більш ніж 2,5 рази та на 210,8% перевищили значення до воєнного 2013 р. Отже протягом 2014-2019 рр. міжнародний туризм загалом зазнав істотного скорочення в динаміці свого розвитку на початку військового конфлікту (2014-2015 рр.). У 2016-2017 рр. спостерігалась тенденція до інтенсифікації його розвитку аз 2018 р. загальна чисельність міжнародних туристів істотно (на 54,5%) перевершила показники його розвитку у 2013 р. Таким чином за 6 років міжнародний туризм в Україні відновив свої до воєнні позиції та істотно прискорив розвиток.

Отже істотне скорочення інтенсивності військових дій на сході України у 2015-2019 рр. створило сприятливі умови для розвитку міжнародного туризму. В результаті всього за 2 роки (2016 та 2017) чисельність туристів які здійснювали міжнародні туристичні подорожі досягла до воєнного рівня а в наступні роки істотно його перевищила.

Список використаних джерел:

1. *Артюх К.* Вплив російсько-української війни на туристичну галузь в Україні та світі: що нас чекає в майбутньому / К. Артюх <https://delo.ua/opinions/vpliv-rosiisko-ukrayinskoyi-viini-na-turisticnu-galuz-v-ukrayini-ta-sviti-shho-nas-sekaje-v-maibutnyomu-405634/>
2. *Барвінок Н. В., Барвінок М. В.* Вплив російсько-української війни на туризм в Україні та перспективи його розвитку в майбутньому / Н.В. Барвінок, М.В. Барвінок // <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/237/6403/13255-1>
3. Книга пам'яті полеглих за Україну // <https://memorybook.org.ua/indexfile/statmonth.htm>

ПОГОДНО-КЛІМАТИЧНІ УМОВИ РЕКРЕАЦІЇ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО МАКРОСХИЛУ ЧОРНОГОРИ

Людмила Костів, Павло Шубер

*Львівський національний університет імені Івана Франка
Львів, Україна*

Найвищий в Українських Карпатах Чорногірський хребет користується неабиякою популярністю як у бувалих туристів, так і в рекреантів вихідного дня. Найвідоміші маршрути на гору Говерлу, озеро Несамовите, Шпиці проходять по північно-східному макросхилу Чорногори через лісисте та альпійсько-субальпійського середньогір'я. Однак не завжди погодні умови сприяють комфортному активному відпочинку, оскільки спостерігаються характерна для гірських територій різка зміна атмосферного тиску й температури (як протягом доби, так і з висотою), велика кількість опадів (в т.°ч. рясних), а також такі небезпечні явища як град і грози. Тому доцільно визначити найсприятливіші для рекреації у Чорногорі періоди та їхню тривалість.

Дослідження ґрунтуються на аналізі десятирічного (2011–2020 рр.) ряду кліматичних показників сніголавинної станції Пожижевська [6] та Лабораторії ландшафтного моніторингу Чорногірського географічного стаціонару (ЧГС) Львівського національного університету імені Івана Франка [7], які репрезентують різні орокліматичні зони. Показники сніголавинної станції Пожижевська, розташованої на безлісому схилі (висота 1 450 м) у

Наукове видання

Збірник наукових праць

**ГЕОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА І ТУРИЗМ:
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД**

**Матеріали
XVII міжнародної наукової конференції**

Комп'ютерна верстка Д. Каднічанський, Т. Завадовський

Відповідальні за випуск
Д. Каднічанський, Ю. Зінько,
Т. Завадовський, А. Грицишин

Підп. до друку 30.09.2023 р. Формат 60×84/16
Папір офсетний. Друк на різогр.
Умовн. друк. арк. 14,2.
Тираж 100 прим.